

Sygn. akt: I C 726/14

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 listopada 2014 r.

Sąd Rejonowy w Nysie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Sądu Rejonowego Dobrawa Michałowska
Protokolant:	sekr. sądowy Dorota Luboch

po rozpoznaniu w dniu 5 listopada 2014 r. na rozprawie

sprawy z powództwa Kancelarii (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w K.

przeciwko D. B.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego D. B. na rzecz strony powodowej Kancelarii (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w K. kwotę 649zł (sześćset czterdzieści dziewięć złotych) wraz z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP o dnia 20 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty,

II. w pozostałym zakresie powództwo oddała,

III. zasądza od pozwanego D. B. na rzecz strony powodowej Kancelarii (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w K. kwotę 30 zł (trzydzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu,

IV. wyrokowi w pkt I i III nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

UZASADNIENIE

Strona powodowa Kancelaria (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w K. wniosła do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie o zasądzenie od pozwanego D. B. kwoty 1.031,74 zł wraz z umownymi odsetkami w wysokości 13% od dnia 27 lipca 2013 r. do dnia zapłaty, a nadto o zasądzenie kosztów postępowania.

W uzasadnieniu strona powodowa wskazała, że zawarła w dniu 24 września 2013 r. umowę przelewu wierzytelności z firmą (...) Sp. z o.o. w W., o czym poinformowano pozwanego. Pozwany zaś zawarł z (...) Sp. z o.o. w W. w dniu 17 czerwca 2013 r. umowę pożyczki na kwotę 590 zł za pośrednictwem platformy internetowej cedenta. Pozwany mimo wezwania do zapłaty, pożyczki nie spłacił.

Postanowieniem z dnia 11 lutego 2014 r. tamtejszy Sąd stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty i przekazał sprawę do Sądu Rejonowego w Nysie.

Pismem z dnia 13 sierpnia 2014 r. strona powodowa wskazała, że na dochodzoną kwotę składał się kapitał w kwocie 590 zł oraz kwota 441,74 zł tytułem odsetek i dodatkowych kosztów udzielenia pożyczki.

Pozwany nie wniósł odpowiedzi na pozew oraz nie brał udziału w rozprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Dnia 19 czerwca 2013 r. pozwany D. B. zawarł z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. umowę pożyczki, zgodnie z którą miał otrzymać do wypłaty kwotę 590 zł. Pozwany zobowiązał się do zwrotu pożyczkodawcy kwoty 818,47 zł do dnia 26 lipca 2013 r. Strony zawarły umowę na odległość za pośrednictwem strony internetowej (...).pl. (...) umowy precyzowała umowa ramowa. Zgodnie z § 4 ust. 1 lit e każda pożyczka udzielana przez pożyczkodawcę jest oprocentowana w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego (odsetki maksymalne). Wysokość odsetek maksymalnych ustalana była według przepisów k.c. z zastrzeżeniem zapisów § 4 ust. 2 i § 6 ust. 6 umowy ramowej, a za udzielenie pożyczki naliczana jest prowizja. Pożyczka była płatna w kolejności: a) należność główna, a następnie prowizja b) w wysokości 16% za okres od 7 do 15 dni, c) w wysokości 22 % za okres od 16 do 22 dni, d) w wysokości 28 % za okres od 23 do 30 dni, e) w wysokości 37 % za okres od 31 do 37 dni i f) w wysokości 42 % za okres od 38 do 45 dni.

Wedle § 6 ust. 4 umowy ramowej pożyczkodawca mógł przesłać pożyczkobiorcy będącemu w zwłoce wezwanie do zapłaty w formie pisemnej lub w formie wiadomości e-mail. Pożyczkobiorca miał zostać obciążony opłatami w następującej wysokości: 30 zł za pierwsze wezwanie do zapłaty po 3 dniach po terminie spłaty, na które składały się między innymi opłata 5 zł za wysłanie SMS i 10 zł za wysłanie upomnienia drogą elektroniczną, 40 zł za kolejne wezwanie po 6 dniach z podobnymi jak wyżej opłatami pojedynczymi. Taka sama stawka opłat była naliczana za wezwanie pożyczkobiorcy do zapłaty po 9 dniach. Natomiast opłaty za wezwania po 12 dniach i 15 dniach od daty spłaty pożyczki wynosiły 50 zł, z czego w skład ostatniego wezwania wchodziła opłata w kwocie 20 zł za wysłanie polecenia listem poleconym.

Zgodnie z § 6 ust. 10 wyżej wskazanej umowy, wszelkie roszczenia pożyczkodawcy wobec pożyczkobiorcy pokrywane miały być w następującej kolejności: 1) opłaty za wezwania do zapłaty, 2) odsetki naliczane po wymagalności pożyczki, 3) prowizje, 4) oprocentowanie pożyczki, 5) kwota pożyczki.

Dowód:

umowa ramowa pożyczki, k. 22-25,

faktura, k. 25/2,

oświadczenie o odstąpieniu od umowy pożyczki, k. 26,

dowód przelewu kwoty 0,1 zł, k.27,

dowód przelewu kwoty pożyczki, k. 28,

potwierdzenie zawarcia umowy pożyczki, k. 21.

Umową przelewu wierzytelności zawartą pomiędzy (...) Sp. z o.o. w W., a Kancelarią (...) S.A. z siedzibą w K. z dnia 24 września 2013 r. strona powodowa nabyła wierzytelność cedenta wobec pozwanej z tytułu wyżej opisanej umowy pożyczki.

Dowód:

umowa z dnia 22.10.2013 r., k. 14-18.

Pismem z dnia 24 września 2014 r. strona powodowa zawiadomiła pozwaną o umowie cesji, wskazując, iż do zapłaty pozwanej pozostała kwota 1.031,74 zł.

Dowód:

zawiadomienie z dnia 24.09.2013 r. wraz z dowodem nadania, k. 19-20.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie jedynie w części.

Ustalając stan faktyczny Sąd oparł się na dowodach z dokumentów przedłożonych przez stronę powodową, a które nie były kwestionowane przez stronę pozwaną.

Podstawą prawną rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie stanowi przepis art. 720 k.c., który stanowi, że przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

W przedmiotowej sprawie pozwana zawarła z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. umowę pożyczki, w której strony doprecyzowały wysokość pożyczki i sposób spłaty. Pozwana nie spłaciła kwoty pożyczki w wyznaczonym terminie, więc stronie powodowej należy się jej zwrot.

Natomiast Sąd uznał, iż nie należy się stronie powodowej część kwoty z tytułu kosztów dodatkowych udzielenia pożyczki, w tym prowizji.

W niniejszej sprawie znajdują zastosowanie przepisy ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, bowiem zgodnie z przepisem art. 3 ust. 1 wyżej wskazanej ustawy przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255.550 zł albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi. Wedle przepisu ustępu 2 punktu 1 wyżej wskazanego artykułu za umowę o kredyt konsumencki uważa się również umowę pożyczki. Co do zasady Sąd nie kwestionował, iż zawarta między stronami umowa narusza regulacje wyżej wskazanej ustawy.

Jednakże, zdaniem Sądu strona powodowa nie może żądać prowizji w wysokości 28, czy 37% udzielonej pożyczki zgodnie z zapisem § 4 umowy ramowej oraz nie należą się stronie powodowej dodatkowe koszty udzielenia pożyczki, bowiem nie wykazała, aby dokonała czynności, od których należy się jej opłata przewidziana w umowie.

Żądanie prowizji od udzielonej pożyczki jest, zdaniem Sądu, sprzeczne z postanowieniami przepisów art. 385¹ k.c. Przepis § 1 wyżej wskazanego artykułu stanowi, że postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Norma prawna zawarta w przepisie kolejnego paragrafu stanowi, że jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie. Z kolei przepis art. 385¹ § 3 k.c. stanowi, że nie uzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Natomiast przepis kolejnego paragrafu stanowi, że ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje. Zgodnie z przepisem art. 385² k.c. oceny zgodności postanowienia umowy z dobrymi obyczajami dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy, biorąc pod uwagę jej treść, okoliczności zawarcia oraz uwzględniając umowy pozostające w związku z umową obejmującą postanowienie będące przedmiotem oceny.

Zdaniem Sądu, nałożenie prowizji od pożyczki w kwocie 28%, czy też 37% jest sprzeczne z dobrymi obyczajami, tym bardziej, że zapisy dotyczące opłat za udzieloną pożyczkę nie są jasne. W § 6 mowa jest o odsetkach maksymalnych pobieranych przez pożyczkodawcę, ale nie wiadomo, czy są one wliczane do prowizji, czy też nie, bowiem pozwany był

zobowiązany do zwrotu pożyczki w kwocie 590 zł i prowizji w wysokości 228,47 zł, co stanowi prawie 39 % pożyczki (a więc wartość nieprzewidzianą w umowie). Tymczasem treści pozwu powód wskazywał, że kwota 441,74 zł stanowi kwotę prowizji podczas gdy w treści formularza złożonego za pismem z 26 marca 2014 r. podał, że wskazana kwota to dodatkowe koszty udzielenia pożyczki. Wobec powyższego trudno uznać, że skoro sam powód nie jest w stanie wskazać co składa się na kwotę dochodzoną pozwem, będzie w stanie wskazać to konsument.

Ponadto, ustalenie prowizji wzrastająco, w zależności od długości pożyczki, wskazuje, że powiązana była ona z wynagrodzeniem za okres udzielenia pożyczki, a tym samym stanowiło obejście przepisów o odsetkach maksymalnych. Bowiem to odsetki są wynagrodzeniem za czas korzystania z kapitału, a prowizja jest jednorazowym wynagrodzeniem za udzielenie kapitału. Zgodnie z przepisem art. 359 § 2¹ k.c., maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie może w stosunku rocznym przekraczać czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego (odsetki maksymalne). Tym samym przedmiotowa opłata w oderwaniu od kosztów samej usługi i braku ustalenia stałej wysokości, stawała się ukrytymi, wyższymi niż maksymalne, odsetkami od sumy pożyczzonego kapitału. Postanowienie takie, jako zmierzające do obejścia prawa, jest nieważne na mocy przepisu art. 58 § 1 k.c.

Prowizja jest co do zasady wynagrodzeniem procentowym za korzystanie z cudzego kapitału. Zdaniem Sądu ukształtowanie jej jednak na poziomie 28% za jeden miesiąc korzystania z kapitału zmierzało ewidentnie do obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych, które wynoszą obecnie 12 % w skali roku.

Dlatego Sąd uznał, że maksymalna wysokość wynagrodzenia należna stronie powodowej to 10% pożyczzonego kapitału, a więc kwota 59 zł. Zwyczajowo w bankach prowizje nie przekraczają tej kwoty, a często są zdecydowanie niższe. Ponieważ w umowie znajduje się twierdzenie o możliwości pobierania przez stronę powodową odsetek maksymalnych, Sąd naliczył te odsetki od dnia 20 czerwca 2013 r., tj dnia następującego po udostępnieniu środków pozwanemu, do dnia zapłaty.

Ponadto należy stwierdzić, że strona powodowa nie wskazała jakichkolwiek dowodów oraz nie wskazała na okoliczności uzasadniające zobowiązanie pozwanego ponad kwotę opisaną wyżej prowizji tj. 213,27 zł.

Ustalając stan faktyczny, Sąd miał na względzie regulację przepisu art. 6 k.c., zgodnie z którą ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne (ciężar dowodu), a nadto przepisu art. 3 k.p.c., wedle którego strony i uczestnicy postępowania obowiązani są dokonywać czynności procesowych zgodnie z dobrymi obyczajami, dawać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek oraz przedstawiać dowody. Rzeczą Sądu nie jest zatem zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.).

Dlatego też Sąd oddalił żądanie zapłaty co do kwoty 213,27 zł tytułem dodatkowych kosztów udzielenia pożyczki. Na marginesie należy również zauważyć, że w umowie nie wyszczególniono wszystkich opłat używając zwrotu „między innymi”, co było również postanowieniem niedozwolonym, bowiem nie określało w sposób precyzyjny należnych opłat od konsumenta.

W rezultacie Sąd uznał, że strona powodowa mogła pobrać od pozwanej kwotę 590 zł, tytułem zwrotu kapitału, kwotę 59 zł tytułem prowizji, co łącznie daje to kwotę 649 zł. Skoro pozwany nie spłacił pożyczki w całości, taka kwota została zasądzona przez Sąd od pozwanego na rzecz strony powodowej.

W pozostałej części Sąd powództwo oddalił.

Orzeczenie o odsetkach uzasadnia przepis art. 481 § 1 k.c. Stanowi on bowiem, że jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Wysokość odsetek reguluje przepis art. 481 § 2 k.c., który stanowi, że jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe. W przedmiotowej sprawie strona powodowa domagała się odsetek umownych, co było zgodne z zawartą przez strony umową.

Ponieważ pozwana nie złożyła odpowiedzi na pozew, ani nie stawiła się na rozprawie, Sąd zgodnie z przepisem art. 339 § 1 k.p.c. wydał wyrok zaoczny.

Orzeczenie o rygorze natychmiastowej wykonalności uzasadnia z kolei przepis art. 333 § 1 punkt 3) k.p.c., który nakazuje, w przypadku wydania wyroku zaocznego, nadać orzeczeniu rygor natychmiastowej wykonalności.

Natomiast orzeczenie o kosztach jest uzasadnione treścią art. 100 k.p.c., który stanowi, że w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Sąd może jednak włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznaczącej części swego żądania. W przedmiotowej sprawie strona powodowa wygrała sprawę w przeważającej części i dlatego Sąd orzekł, że pozwana jest zobowiązana zwrócić stronie powodowej kwotę 30 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu.